

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: Dydaktyka szkoły wyższej (SDR-2-DSW)

Nazwa w języku polskim:

Nazwa w jęz. angielskim:

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Szkoła Doktorska UKW
Przedmiot dla jednostki: Szkoła Doktorska UKW
Cykl dydaktyczny: Rok akademicki 2025/26
Koordynator przedmiotu cyklu: prof. dr hab. Ewa Filipiak prof.

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu:

Egzamin

Język wykładowy:

polski

Opis:

- Specyfika i prawidłowości uczenia się młodych dorosłych. Style poznawcze i strategie uczenia się a style nauczania w szkole wyższej. Współczesna generacja – odbiorcy i uczestnicy uniwersyteckiej kultury uczenia. Cele i zadania kształcenia na poziomie studiów wyższych vs zadania rozwoju „młodych dorosłych”
- Uczenie się a studiowanie. Konstruowanie wiedzy w akademickiej przestrzeni. Narzędzia i instrumenty studiowania. Zasady organizowania rozwojowej przestrzeni uczenia się
- Projektowanie edukacyjne w szkole wyższej . Konstruowanie sytuacji wspierającej aktywność poznawczą studenta. specyfika projektowania zajęć dydaktycznych (na podstawie wybranego przedmiotu kierunkowi studiów)
- Tutoring akademicki. Rola tutora w społeczności akademickiej. Relacja Mistrz – Uczeń
- Ewaluacja procesu kształcenia. Procedura i techniki ewaluacji. Krytyczny przegląd przebiegu i efektu czynności w procesie nauczania-uczenia się. Pomiar dydaktyczny na akademickim poziomie kształcenia. Zasady opracowywania testów, badania poziomu kompetencji studenta. Wartościowanie pracy studenta. Portfolio w pracy akademickiej

Literatura:

A.I.Brzezińska, J.Brzeziński (red.) 2000 Ewaluacja procesu kształcenia w szkole wyższej. Wydawnictwo Humaniora
Jerzy Marian Brzeziński (2017) O psychologii nauce i uniwersytecie. Wybór tekstów (s. 11-91)
Czerepaniak-Walczak (red.) Fabryki dyplomów czy universitas? Impuls.
J.Brzeziński, A.Eliasz (2003). Ocena wewnętrzna i zewnętrzna jakości kształcenia w szkołach wyższych. Academica: wyd. SWPS
M. Ledzińska, E. Czerniawska (2011). Psychologia nauczania. Ujęcie po-znawcze. Warszawa: PWN
M.Kwiek (2016). Uniwersytet w dobie przemian
M.S. Knowles, E.F. Holton, R.A. Swanson, (2009) Edukacja dorosłych. Wydawnictwo PWN
D.Hejwosz. (2010) Edukacja uniwersytecka i kreowanie elit społecznych, Kraków :Oficyna Wydawnicza „Impuls”
A.I.Brzezińska Psychologiczne portrety człowieka , GWP

Literatura uzupełniająca:

Jaskot H.W. (red.), Wprowadzenie do pedagogiki szkoły wyższej, Szczecin 2006.
Małewski M., O korporatyzacji uniwersytetu Pedagogika Szkoły Wyższej nr 2, 11-29, 2014
Krzychała S. 2018 Nauczyciel – Tutor. Prakseologiczna rekonstrukcja tego ringu szkolnego. Impuls.
Ewa Filipiak 2019. Sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli - pozory zmiany czy przestrzeń możliwości rozwoju kultury szkoły i jej uczestników; Kwartalnik Pedagogiczny - 2019, R. 64, nr 1, s. 33-46
Wybrane i wskazane artykuły i materiały źródłowe do analizy i interpretacji dotyczące dydaktyki szkoły wyższej

Efekty uczenia się:

- potrafi samodzielnie planować i działać na rzecz własnego rozwoju oraz inspirować i organizować rozwój innych osób (SD-U10)
- potrafi planować zajęcia lub grupy zajęć i realizować je z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi (SD-U11)

Szczegółowe efekty uczenia się:

- Zna specyfikę i prawidłowości uczenia się młodych dorosłych
- Posiada wiedzę pedagogiczno – psychologiczną i dydaktyczną na temat edukacji uniwersyteckiej i specyfiki pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego
- Dostrzega i potrafi zinterpretować pojęcia i problemy dydaktyki szkoły wyższej
- Dostrzega i potrafi zinterpretować wyzwania edukacji uniwersyteckiej w XXI wieku, rolę człowieka uniwersytetu jako twórcy kultury uniwersyteckiej
- Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu dydaktyki szkoły wyższej do samodzielnego projektowania procesu kształcenia w grupie studenckiej i zaprezentować jego sposób realizacji
- Świadomie i odpowiedzialnie reprezentuje postawę charakteryzującą nauczyciela akademickiego, która sprzyja wspieraniu podmiotowości i pełnomocności młodego dorosłego
- Posiada kluczowe kompetencje psychopedagogiczne i dydaktyczne do nauczania (prowadzenia zajęć) danego przedmiotu akademickiego oraz roli nauczyciela akademickiego
- potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role

Metody i kryteria oceniania:

Projekt zajęć wg fiszki problemowej uwzględniający konstruowanie wiedzy i wspieranie aktywności poznawczej oraz kryteria ewaluacji

Dyscyplina

wszystkie dyscypliny

Dane dotyczące przedmiotu cyklu:

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu cyklu:

Egzamin

Szczegóły zajęć i grup

Wykład (15 godzin)

Literatura:

A.I.Brzezińska, J.Brzeziński (red.) 2000 Ewaluacja procesu kształcenia w szkole wyższej. Wydawnictwo Humaniora
Jerzy Marian Brzeziński (2017) O psychologii nauce i uniwersytecie. Wybór tekstów (s. 11-91)
Czerepaniak-Walczak (red.) Fabryki dyplomów czy universitas? Impuls.
J.Brzeziński, A.Eliasz (2003). Ocena wewnętrzna i zewnętrzna jakości kształcenia w szkołach wyższych. Academica: wyd. SWPS
M. Ledzińska, E. Czerniawska (2011). Psychologia nauczania. Ujęcie poznawcze. Warszawa: PWN
M.Kwiek (2016). Uniwersytet w dobie przemian
Knowles, Holton, Swanson, Edukacja dorosłych. Wydawnictwo PWN
D.Hejwosz. (2010) Edukacja uniwersytecka i kreowanie elit społecznych, Kraków :Oficyna Wydawnicza „Impuls”
A.I.Brzezińska Psychologiczne portrety człowieka , GWP
Charchuła, J. (2024). Uniwersytet w dobie sztucznej inteligencji – szanse i zagrożenia. Horyzonty Wychowania, 23(65), 79-87 DOI: <https://doi.org/10.35765/hw.2024.2365.09>

Literatura uzupełniająca:

Jaskot H.W. (red.), Wprowadzenie do pedagogiki szkoły wyższej, Szczecin 2006.
Malewski M., O korporatyzacji uniwersytetu Pedagogika Szkoły Wyższej nr 2, 11-29, 2014
Filipiak E. (2019). Sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli - pozory zmiany czy przestrzeń możliwości rozwoju kultury szkoły i jej uczestników; Kwartalnik Pedagogiczny - 2019, R. 64, nr 1, s. 33-46
Krzychała S. (2018). Nauczyciel – Tutor. Prakseologiczna rekonstrukcja tutoringu szkolnego. Impuls
J.Pieter. Problemy humanisty. Wydawnictwo Naukowe PWN
Kowalski M., Tomaszewska R. (2024). Edukacja w dobie sztucznej inteligencji. Wprowadzenie w problematykę i próba zarysowania niektórych pól problemowych
DOI: <https://doi.org/10.35765/hw.2024.2365.03>

Wybrane artykuły i materiały źródłowe dotyczące dydaktyki szkoły wyższej

Efekty uczenia się:

Ramowe efekty uczenia się (8 PRK)
SD-U10 potrafi samodzielnie planować i działać na rzecz własnego rozwoju oraz inspirować i organizować rozwój innych osób
SD-U11 potrafi planować zajęcia lub grupy zajęć i realizować je z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi

Szczegółowe efekty uczenia się:

- Zna specyfikę i prawidłowości uczenia się młodych dorosłych
- Posiada wiedzę pedagogiczną – psychologiczną i dydaktyczną na temat edukacji uniwersyteckiej i specyfiki pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego
- Dostrzega i potrafi zinterpretować pojęcia i problemy dydaktyki szkoły wyższej
- Dostrzega i potrafi zinterpretować wyzwania edukacji uniwersyteckiej w XXI wieku, rolę człowieka uniwersytetu jako twórcy kultury uniwersyteckiej
- Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu dydaktyki szkoły wyższej do samodzielnego projektowania procesu kształcenia w grupie studenckiej i zaprezentować jego sposób realizacji
- Świadomie i odpowiedzialnie reprezentuje postawę charakteryzującą nauczyciela akademickiego, która sprzyja wspieraniu podmiotowości i pełnomocności młodego dorosłego
- Posiada kluczowe kompetencje psychopedagogiczne i dydaktyczne do nauczania (prowadzenia zajęć) danego przedmiotu akademickiego oraz roli nauczyciela akademickiego
- potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role

Metody i kryteria oceniania:

Egzamin ustny

Deбата oxfordzka Tradycja, zmiana i innowacje w szkolnictwie wyższym ocena uczestników wg ustalonego kryterium

Poster „Książka, która stymuluje aktywność poznawczą studenta” (prezentacja) ocena wg ustalonego kryterium

Praca pisemna (esej) ; recenzja wybranej książki wg kryterium ustalonym w fiszce problemowej; ocena zaangażowanego udziału w debacie oxfordzkiej

Zakres tematów zajęć:

BLOK I

• „Od uniwersytetu Humboldta do e-uniwersytetu”. Wyzwania edukacji w zmieniającym się świecie. Szkolnictwo wyższe w Unii Europejskiej. Diagnoza i analiza kontekstu. Uniwersytet w dobie sztucznej inteligencji – szanse i zagrożenia. Debaty: „Co to znaczy dzisiaj być człowiekiem uniwersytetu?” Wyzwania-Ograniczenia -Możliwości- Dylematy współczesnej kultury i edukacji uniwersyteckiej. Koncepcje i rzeczywistość codzienność uniwersytetu. kierunki przeobrażeń szkolnictwa wyższego
• Wprowadzenie do struktury pojęciowej dydaktyki jako nauki teoretycznej i praktycznej. Hierarchia głównych pojęć i ich wzajemne relacje. Funkcje, specyfika kształcenia akademickiego. Współczesne modele szkolnictwa wyższego w tym interakcyjny model edukacji w szkole wyższej. Nowożytny koncepcje uczelni wyższych oraz ich podstawowe paradygmaty Związek między działaniami nauczyciela a działaniami studenta. Paradygmatyczna zmiana w dydaktyce akademickiej (od nauczania do uczenia się): kategorie pojęciowe: uczenie się i nauczanie w uniwersytecie, specyfika studiowania; rozwój profesjonalnych kompetencji nauczycieli akademickich, „miękkie kompetencje” kompetencje badawcze

BLOK II

• Uczenie się a studiowanie. Specyfika uczenia się dorosłych. Konstruowanie rozumienia Akademickie narzędzia kształcenia vs współczesny student (przemiana generacyjna)
• Projektowanie działalności edukacyjnej w szkole wyższej (etapy, obszary, instrumenty, decyzje; metody i formy pracy akademickiej wspierające myślenie i rozumowanie.
Interakcję studenta i nauczyciela w toku zajęć. Tworzenie klimatu sprzyjającego stymulacji procesu kształcenia. Dynamika grupy studenckiej: współpraca i współdziałanie studentów. Stymulowanie aktywności poznawczej studentów, kreowanie sytuacji dydaktycznych, kierowanie pracą studentów.

BLOK III

• Ewaluacja procesu kształcenia. Procedura i techniki ewaluacji. Krytyczny przegląd przebiegu i efektu czynności w procesie nauczania-uczenia się.

BLOK IV

• Specyfika pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego. Etyka pracy zawodowej nauczyciela. Ocena i samoocena pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego. Stawanie się nauczycielem akademickim – w kierunku wspierania uczenia się poprzez refleksyjną praktykę

Metody dydaktyczne:

Metody pracy ze źródłami (analiza krytyczna źródeł)

Wykład konwersatoryjny

Wykład w toku problemowym

Debata oxfordzka

Dane grup zajęciowych

Grupa numer 1

Prowadzący grupy:

prof. dr hab. Ewa Filipiak, prof.

Ćwiczenia (15 godzin)

Literatura:

Literatura podstawowa:

A.I.Brzezińska, J.Brzeziński (red.) 2000 Ewaluacja procesu kształcenia w szkole wyższej. Wydawnictwo Humaniora

Jerzy Marian Brzeziński (2017) O psychologii nauczania i uniwersytecie. Wybór tekstów (s. 11-91)

Czerepaniak-Walczak (red.) Fabryki dyplomów czy universitas? Impuls.

J.Brzeziński, A.Eliasz (2003). Ocena wewnętrzna i zewnętrzna jakości kształcenia w szkołach wyższych. *Academica*: wyd. SWPS Filipiak E. (2024). Planowanie działalności edukacyjnej. W: D. Klus-Stańska (red.). *Dydaktyka i jej paradygmaty. Różnorodne światy szkoły*. PWN, s. 341-391.

M. Ledzińska, E. Czerniawska (2011). *Psychologia nauczania. Ujęcie poznawcze*. Warszawa: PWN

M.Kwiek (2016). *Uniwersytet w dobie przemian*

M.S. Knowles, E.F. Holton, R.A. Swanson, (2009) *Edukacja dorosłych*. Wydawnictwo PWN

D.Hejwosz. (2010) *Edukacja uniwersytecka i kreowanie elit społecznych*, Kraków :Oficyna Wydawnicza „Impuls”

A.I.Brzezińska *Psychologiczne portrety człowieka* , GWP

Literatura uzupełniająca:

Jaskot H.W. (red.), *Wprowadzenie do pedagogiki szkoły wyższej*, Szczecin 2006.

Malewski M., *O korporatyzacji uniwersytetu* *Pedagogika Szkoły Wyższej* nr 2, 11-29, 2014

Krzychała S. 2018 *Nauczyciel – Tutor. Prakseologiczna rekonstrukcja tuż obok ringu szkolnego*. Impuls.

Ewa Filipiak 2019. *Sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli - pozory zmiany czy przestrzeń możliwości rozwoju kultury szkoły i jej uczestników*; *Kwartalnik Pedagogiczny* - 2019, R. 64, nr 1, s. 33-46

Wybrane i wskazane artykuły i materiały źródłowe do analizy i interpretacji dotyczące dydaktyki szkoły wyższej

Efekty uczenia się:

SD-U10 potrafi samodzielnie planować i działać na rzecz własnego rozwoju oraz inspirować i organizować rozwój innych osób

SD-U11 potrafi planować zajęcia lub grupy zajęć i realizować je z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi

Szczegółowe efekty uczenia się:

• Zna specyfikę i prawidłowości uczenia się młodych dorosłych

• Posiada wiedzę pedagogiczno – psychologiczną i dydaktyczną na temat edukacji uniwersyteckiej i specyfiki pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego

• Dostrzega i potrafi zinterpretować pojęcia i problemy dydaktyki szkoły wyższej

• Dostrzega i potrafi zinterpretować wyzwania edukacji uniwersyteckiej w XXI wieku, rolę człowieka uniwersytetu jako twórcy kultury uniwersyteckiej

• Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu dydaktyki szkoły wyższej do samodzielnego projektowania procesu kształcenia w grupie studenckiej i zaprezentować jego sposób realizacji

• Świadomie i odpowiedzialnie reprezentuje postawę charakteryzującą nauczyciela akademickiego, która sprzyja wspieraniu podmiotowości i pełnomocności młodego dorosłego

• Posiada kluczowe kompetencje psychopedagogiczne i dydaktyczne do nauczania (prowadzenia zajęć) danego przedmiotu akademickiego oraz roli nauczyciela akademickiego

• potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role

Metody i kryteria oceniania:

Ocena przygotowanego indywidualnie projektu zajęć według ustalonego kryterium

Projekt zajęć wg fiszki problemowej uwzględniający konstruowanie wiedzy i wspieranie aktywności poznawczej oraz kryteria ewaluacji

Zakres tematów zajęć:

• Specyfika i prawidłowości uczenia się młodych dorosłych. Style poznawcze i strategie uczenia się a style nauczania w szkole wyższej. Współczesna generacja – odbiorcy i uczestnicy uniwersyteckiej kultury uczenia. Cele i zadania kształcenia na poziomie studiów wyższych vs zadania rozwoju „młodych dorosłych”

• Uczenie się a studiowanie. Konstruowanie wiedzy w akademickiej przestrzeni. Narzędzia i instrumenty studiowania. Zasady organizowania rozwojowej przestrzeni uczenia się

• Projektowanie edukacyjne w szkole wyższej . Konstruowanie sytuacji wspierającej aktywność poznawczą studenta. specyfika projektowania zajęć dydaktycznych (na podstawie wybranego przedmiotu kierunku studiów)

• Tutoring akademicki. Rola tutora w społeczności akademickiej. Relacja Mistrz – Uczeń

• Ewaluacja procesu kształcenia. Procedura i techniki ewaluacji. Krytyczny przegląd przebiegu i efektu czynności w procesie nauczania-uczenia się. Pomiar dydaktyczny na akademickim poziomie kształcenia. Zasady opracowywania testów, badania poziomu kompetencji studenta. Wartościowanie pracy studenta. Portfolio w pracy akademickiej

Metody dydaktyczne:

Metody aktywizujące, dyskusja, analiza krytyczna źródeł, metoda projektu, metody problemowe

Dane grup zajęciowych

Grupa numer 1

Prowadzący grupy:

prof. dr hab. Ewa Filipiak, prof.

Przynależność do grup przedmiotów w cyklach:

Opis grupy przedmiotów	Cykl pocz.	Cykl kon.
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina językoznawstwo (SDR-J-2)	2020	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina literaturoznawstwo (SDR-L-2)	2020	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina historia (SDR-H-2)	2020	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina inżynieria mechaniczna (SDR-IM-2)	2020	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina sztuki muzyczne (SDR-SzM-2)	2020	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina pedagogika (SDR-P-2)	2020	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina psychologia (SDR-Ps-2)	2020	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina nauki o polityce i administracja (SDR-NoP-2)	2020	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina nauki biologiczne (SDR-NB-2)	2021	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina inżynieria materiałowa (SDR-IMa-2)	2023	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina nauki fizyczne (SDR-NF-2)	2024	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina nauki o kulturze fizycznej (SDR-NKF-2)	2024	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina nauki o kulturze i religii (SDR-NKR-2)	2024	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina nauki prawne (SDR-NP-2)	2024	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina nauki o Ziemi i środowisku (SDR-NZS-2)	2024	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina filozofia (SDR-Fil-2)	2024	
2 rok, szkoła doktorska, dyscyplina informatyka techniczna i telekomunikacja (SDR-ITT-2)	2024	

Punkty przedmiotu w cyklach:

<bez przypisanego programu>			
Typ punktów	Liczba	Cykl pocz.	Cykl kon.
Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS)	2	2023	